



## Schets Protestantse gemeente Schouwen aan Zee



### Algemeen

De Protestantse gemeente Schouwen aan Zee is een streekgemeente: de leden komen uit meerdere dorpskernen in de Westhoek van Schouwen-Duiveland. De gemeente bestaat sinds april 2019 en is ontstaan door fusie van een viertal gemeentes, de Gereformeerde Kerk Haamstede, Hervormde gemeente Burgh, Protestantse gemeente Scharendijke en de Hervormde gemeente Renesse / Noordwelle. De gemeente is ook de thuisbasis van de pioniersplek Kloosterwelle die inmiddels zes jaar bestaat.

'Schouwen' is een mooi en aantrekkelijk gelegen woon-en recreatiegebied met volop ruimte in bossen en op stranden. In Burgh-Haamstede zijn nog andere kerkelijke gemeentes: de Hervormde Gemeente Haamstede, de Gereformeerde Gemeente, de Christelijke Gereformeerde Kerk en de R.K. parochie.

Naast mensen, die hier al generatie op generatie wonen, vestigen zich hier velen uit andere delen van Nederland na afsluiten van werk en/of loopbaan. Tijdens de zomermaanden zijn recreanten in de meerderheid.

### Geschiedenis

Genoemde fusie is het resultaat van een jarenlang proces van samenwerking en naar elkaar toegroeien. De drie kerkelijke gemeentes in Renesse en Burgh-Haamstede werkten samen op diverse niveaus vanaf 2000. In 2005 verscheen al een rapport waarin het voornemen werd vermeld om te fuseren. In 2011 is de Protestantse gemeente uit Scharendijke



aangeschoven bij de gesprekken, toentertijd genaamd 'moderaminaoverleg'. Omdat de vrijblijvendheid storend begon te werken is een kleine commissie gaan onderzoeken of de band niet hechter kon worden. Dit heeft ertoe geleid dat in juni 2016 een federatieovereenkomst is getekend. Elke gemeente bleef zelfstandig, wel werd vanaf dat moment gewerkt met één jaarrekening.

In het najaar van 2017, tijdens een gezamenlijke vergadering van de kerkenraden, werd geconstateerd dat personele invulling van de kerkenraden steeds moeilijker werd. In de ene kerk waren er geen diakenen meer, in een andere geen ouderlingen en in een derde gemeente ontbraken ouderling-kerkrentmeesters.

De predikantsformatie van de 4 kerken was toen 3 fte. De kans was groot dat bij vertrek van een predikant de vacature niet zou kunnen worden ingevuld: vanwege het ledental zou de formatie kleiner moeten worden. Al deze factoren noopten tot samen "optrekken".

De gemeente telde eind 2019 ongeveer 1350 leden: Haamstede en Renesse/Noordwelle ieder ongeveer 350, Burgh ongeveer 250 en Scharendijke ongeveer 400. De leeftijdsopbouw is enigszins scheef: meer dan 60 % van het aantal leden is ouder dan 60 jaar.

### **Kerkelijk**

De gemeente heeft de beschikking over vijf kerkgebouwen: de Pelgrimskerk in Haamstede, de kerk van Burgh, de Bethlehemkerk in Scharendijke, de Jacobuskerk in Renesse en de Corneliuskerk in Noordwelle. Alle kerkgebouwen zijn op minimaal drie van de vier zondagen in de maand geopend voor de zondagse eredienst zij het dat de Jacobuskerk en de Corneliuskerk afwisselend gebruikt worden.

De verschillende vierplekken (de voormalige gemeentes) hebben nog steeds hun eigen karakter: Scharendijke en Renesse/Noordwelle hebben alle kenmerken van een dorpskerk, de Pelgrimskerk is meer een streekkerk (van oudsher voor gereformeerden aan de westkant van de Delingsdijk) en de kerk van Burgh heeft zowel de kenmerken van een dorpskerk als die van een streekkerk.

Toch zoeken gemeenteleden uit verschillende kernen elkaar meer en meer op, met name bij de zondagse eredienst en in gesprekskringen die gemeente breed worden aangeboden. De verschillen in karakter worden eerder als versterkend ervaren dan als belemmering. Op de eerste zondag van de maand worden twee gezamenlijke vieringen gehouden: één met de kerk van Burgh en de Pelgrimskerk en één met Renesse/Noordwelle en Scharendijke. Door het jaar heen zijn er nu vier gezamenlijke diensten met alle kerken. In de zomermaanden zijn er geen gezamenlijke diensten. Door de vele recreanten die de diensten bezoeken zouden we dan niet voldoende plek kunnen bieden en zou onze gastvrijheid op dat punt in het gedrang komen.

N.B. in coronatijd zien we af van gezamenlijke diensten om zo veel mogelijk gemeenteleden de kans te bieden een kerkdienst te bezoeken bij een maximum van 30 kerkgangers.



## **Organisatie in de gemeente**

In het beleidsplan is de bestuurlijke organisatievorm beschreven. In 2020 is een beweging ontstaan in de richting van clustervorming. Dat worden dan twee clusters: het cluster Renesse/Noordwelle en Scharendijke en het cluster Burgh/Pelgrimskerk. Nu nog is de kerkenraad samengesteld door afvaardiging per fusiedeelnemer. Volgende stap zal wellicht worden per cluster. Ongetwijfeld zal 'herkomst' op termijn niet meer spelen.

## **Predikanten**

Op moment van de fusie waren 4 predikanten werkzaam in de 4 gemeentes. Inmiddels zijn 2 predikanten elders werkzaam. Van de huidige predikanten gaat in december 2020 een predikant met emeritaat. Het is uiteraard de bedoeling dat de predikanten een team vormen en van daaruit functioneren en dat zij onderling bovengemeentelijke taken verdelen. Zij werken samen in gezamenlijke diensten en voorzien in waarneming voor elkaar.

## **Jeugd- en jongerenwerk**

In de Pelgrimskerk en de Bethlehemkerk is er op zondag crèche en kindernevendienst. De Pelgrimskerk heeft ook tienerdiensten. Na de clustervorming zal Renesse aansluiten bij het kinderenwerk in Scharendijke. In Scharendijke wordt ook een aantal keren per jaar een Kliederkerk georganiseerd, waar kinderen uit het dorp bij aansluiten. Sirkelslag wordt aangeboden voor de jeugd van Renesse, Haamstede en Scharendijke en bij toerbeurt georganiseerd. In geen van de vierplekken wordt op dit moment catechisatie aangeboden. Een zorg is om de jeugd na de kindernevendienst vast en geïnteresseerd te houden.

## **Pastoraat**

Elke vierplek kent een pastoraal team dat regelmatig bezoeken brengt aan ouderen en mensen die aangeven daar behoefte aan te hebben. De pastorale teams uit de vier kernen komen een keer per jaar bij elkaar onder leiding van een van de predikanten om hun werk aan de hand van cases te bespreken. Ook vergaderen de teams regelmatig per kern om ervaringen uit te wisselen. Van de predikant wordt verwacht dat hij coachend en toerustend voor de teams beschikbaar is. Zelf bezoekt de predikant ook gemeenteleden.

## **Samenwerking**

In verschillende commissies wordt met andere kerken samengewerkt. In 'Windkracht 8' wordt samengewerkt met de Hervormde Gemeente Haamstede en de Christelijk Gereformeerde Kerk Haamstede. Hun missie is vooral gericht op de presentatie en presentie van de kerken naar buiten. Missionaire activiteiten dus, met recreatiepastoraat geconcentreerd in Renesse. Voor de wintermaanden zorgt 'Windkracht 8' voor een programma met kringen, in de zomer wordt de glossy 'Zin in Schouwen' uitgebracht.



In 'Samen vieren' werkt de Protestantse gemeente Schouwen aan Zee samen met de R.K. parochie. 'Samen vieren' draagt zorg voor organisatie van de Eenheidszondag, voor diensten in de Stille Week en de Taizé diensten.

Samen met Hervormde Gemeente Haamstede en de CGK wordt de Kerstnachtdienst in Haamstede georganiseerd.

### **Pioniersplek**

Vanuit destijds de Hervormde gemeente Renesse/Noordwelle is in 2014 het initiatief genomen een pioniersplek te starten, genaamd Kloosterwelle. In de Corneliuskerk te Noordwelle wordt wekelijks een vesper gehouden, met aansluitend een maaltijd. Tevens worden retraitsdagen georganiseerd.

### **Communicatie**

Communicatie naar gemeenteleden en andere belangstellenden gebeurt op vele manieren. De meest actuele informatie is te vinden op de website [www.kerkopschouwen.nl](http://www.kerkopschouwen.nl).

Via de eilandelijke kerkbode worden eenmaal per twee of drie weken berichten met een rooster van kerkdiensten gepubliceerd van alle kerken op Schouwen-Duiveland die onderdeel zijn van de Protestantse Kerk.

Twee van onze kerkgemeenschappen: de Pelgrimskerk en de Bethlehemkerk kennen een (digitale) nieuwsbrief die wekelijks of tweewekelijks verschijnt.

In Renesse/Noordwelle is er een kwartaalblad Dorpsplein dat bezorgd wordt bij alle inwoners van de twee dorpen.

Tegelijkertijd met de fusie is een gezamenlijk kerkblad gelanceerd met de naam Erbij!. Een glossy voor alle gemeenteleden en andere geïnteresseerden met een verschijningsfrequentie van zes keer per jaar.

Tenslotte zijn er dan voor het laatste nieuws nog de mededelingen voorafgaand aan de kerkdiensten. Omdat alle diensten via de eigen website [www.kerkopschouwen.nl](http://www.kerkopschouwen.nl) en/of via [www.kerkdienstgemist.nl](http://www.kerkdienstgemist.nl) worden uitgezonden, worden alle thuisluisteraars bereikt.